

ΤΟ ΘΕΜΑ

«Νάρκη» στο Κυπριακό

Στο επίκεντρο των τουρκικών σχεδιασμών βρίσκεται η σύνδεση του ζητήματος των υδρογονανθράκων με τις διαπραγματεύσεις στο Κυπριακό, μια ιδέα που, σύμφωνα με πληροφορίες της Realnews, γεννήθηκε την άνοιξη του 2017, κατά τη διαδικασία του τρίτου γύρου αδειοδότησης που διενήργησε η Κυπριακή Δημοκρατία

Διχοτόμηση με... γεωτρήματα

Σε πέντε φάσεις εξελίσσεται η τουρκική επιχείρηση για τον διαμοιρασμό εδαφών και φυσικού αερίου στην Κύπρο

Του ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ
p.galiatsatos@realnews.gr

Ενα σχέδιο διχοτόμησης της Κύπρου προωθεί μεθοδικά τα τελευταία δύο χρόνια η Αγκυρα, με αιχμή του δόρατος τις παράνομες δραστηριότητες στην κυπριακή ΑΟΖ με την αποστολή των δύο πλοίων-γεωτρήσεων που διαθέτει. Το σχέδιο αυτό εξελίσσεται σε φάσεις που δρομολογήθηκαν αμέσως μετά το ναυάγιο των διαπραγματεύσεων στο Κραν Μοντανά και έχουν ως τελικό στόχο τη διχοτόμηση του νησιού και τον διαμοιρασμό των θαλάσσιων ζωνών του και κατ' επέκταση του φυσικού αερίου που αυτές διαθέτουν. Μέρος αυτού του σχεδίου αποτελεί και η επιδίωξη της Αγκυρας να περιέλθουν τα κατεχόμενα σε ένα καθεστώς «Ταϊβάν», που θα τους επιτρέψει να πραγματοποιούν οικονομικές και εμπορικές συμφωνίες χωρίς διεθνή αναγνώριση.

Στο επίκεντρο των τουρκικών σχεδιασμών βρίσκεται η σύνδεση του ζητήματος των υδρογονανθράκων με τις διαπραγματεύσεις στο Κυπριακό, μια ιδέα που, σύμφωνα με πληροφορίες της Realnews, γεννήθηκε την άνοιξη του 2017, κατά τη διαδικασία του τρίτου γύρου αδειοδότησης που διενήργησε η Κυπριακή Δημοκρατία, πετυχαίνοντας να εξασφαλίσει τη συμμετοχή της αμερικανικής Exxon Mobil και την κάλυψη της υπερδύναμης στις ερευνητικές γεωτρήσεις.

Το σχέδιο δρομολογήθηκε αμέσως μετά την αποτυχία των διαπραγματεύσεων στο Κραν Μοντανά στις 4 και 5 Ιουλίου του 2017. Δύο, εβδομάδες μετά, ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών **Μεβλούτ Τσαβούσογλου** επισκέφθηκε τα κατεχόμενα και έκανε δηλώσεις για αδυναμία εξεύρεσης λύσης εντός του διαπραγματευτικού πλαισίου του ΟΗΕ και για σχέδιο Β. Το διάστημα που ακολούθησε ήταν μια νεκρή περίοδος, αφού στην Κύπρο και στην Τουρκία διεξήχθησαν προεδρικές εκλογές τον Ιανουάριο και τον Ιούνιο του 2018. Ωστόσο, οι Τούρκοι εκμεταλλεύθηκαν αυτό το διάστημα για να προετοιμάσουν τις επόμενες κινήσεις τους και να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους για έρευνες στον χώρο της ανατολικής Μεσογείου. Στο διάστημα αυτό, κομβικής σημασίας ήταν η αγορά του πλοίου-γεωτρήσανου «Φατίχ», τον Οκτώβριο του 2017.

Η δεύτερη φάση του τουρκικού σχεδίου ξεκίνησε αμέσως μετά τις κυπριακές προεδρικές εκλογές. Από τον Απρίλιο εκείνου του έτους τα τουρκικά ερευνητικά σκάφη και τα τουρκικά πολεμικά επανεμφανίστηκαν στην κυπριακή ΑΟΖ. Τον Σεπτέμβριο του 2018 ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ αποφάσισε να ξεκινήσει μια νέα προσπάθεια διερεύνησης των δυνατοτήτων να υπάρξει λύση, ωστόσο οι Τούρκοι και οι Τουρκοκύπριοι έβαλαν στο τραπέζι συγκεκριμένους όρους για την επανέναρξη των συ-

νομιλιών, που δύσκολα θα μπορούσε να δεχθεί η Λευκωσία (πολιτική ισότητα, συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα, κοινή διαχείριση των υδρογονανθράκων). Ταυτόχρονα, η Αγκυρα άρχισε να μιλά ανοιχτά για λύση δύο κρατών στην Κύπρο ως εναλλακτική στο πλαίσιο του ΟΗΕ, ενώ επιχειρήσε (και πέτυχε) να απομονώσει πολιτικά στα κατεχόμενα τον «πρόεδρο» **Μουσταφά Ακιντζι**, που επέμενε να μιλά για ομοσπονδία. Με το δόγμα της «Γαλάζιας Πατρίδας», με διπλωματικές πρωτοβουλίες όπως η ενημέρωση του διπλωματικού σώματος στην Αγκυρα, και με επιστολές στον ΟΗΕ, η Τουρκία κατέστησε σαφείς τις διεκδικήσεις της στην περιοχή.

Η τρίτη φάση βρίσκεται τώρα σε εξέλιξη. Η Τουρκία έστειλε το «Φατίχ» για γεωτρήση στην κυπριακή ΑΟΖ, με αποτέλεσμα να μπουν στο περιθώριο όλες οι προσπάθειες για επανέναρξη των συνομιλιών. Στις 16 Μαΐου, ο **Νίκος Αναστασιάδης** τηλεφώνησε στην ειδική απεσταλμένη του γ.γ. του ΟΗΕ

Ε.Ε. Δεν είναι καθόλου τυχαίο, στο πλαίσιο αυτό, πως ισχυροί περιφερειακοί παίκτες -όπως το Ισραήλ- τοποθετούνται ανοιχτά κατά της διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας.

Αυτή η φάση θα διαρκέσει μέχρι το χρονικό διάστημα που ο ΟΗΕ θα πάρει τις τελικές αποφάσεις για την Κύπρο και σε κάθε περίπτωση έως τις προεδρικές εκλογές στα κατεχόμενα.

Από τη στιγμή που θα καταστεί διεθνής αντίληψη, ότι η λύση της ΔΔΟ και οι παράμετροι του ΟΗΕ έχουν φύγει από το τραπέζι, ξεκινά η πέμπτη και τελική φάση, κατά την οποία η Τουρκία θα θέσει το ζήτημα μιας διαφορετικής «λύσης» στο πολιτικό, κυρίως όμως το θέμα της συμμετοχής των Τουρκοκυπρίων (και της ίδιας) στον διαμοιρασμό των φυσικών πό-



Ο Μ. ΤΣΑΒΟΥΣΟΓΛΟΥ ανέφερε πως μια συμφωνία για το φυσικό αέριο δεν σημαίνει «αναγνώριση» των κατεχομένων και έφερε ως παράδειγμα την Ταϊβάν, την οποία, όπως είπε, «δεν την αναγνωρίζουν όλοι, αλλά όλοι κάνουν εμπόριο και συμφωνίες μαζί της»

και της ανακοίνωσε πως οι τουρκικές παραβιάσεις δεν επιτρέπουν επανέναρξη του διαλόγου για το Κυπριακό. Ταυτόχρονα, η Αγκυρα στήριξε κυβέρνηση της αρεσκείας της στα κατεχόμενα με σκοπό να σπρώξει τον Τουρκοκύπριο «ΥΠΕΞ» **Κουντρέτ Οζερσάι** στην «προεδρία» το 2020 - ο Οζερσάι δεν κρίνει ότι συμφωνεί με τη λογική των δύο κρατών.

Στην τέταρτη φάση, που ξεκινά σε λίγες ημέρες, η Τουρκία θα προχωρήσει σε γεωτρήσεις σε διαφορετικά σημεία της κυπριακής ΑΟΖ, κλείνοντας έτσι τον δρόμο σε οποιαδήποτε προοπτική επανέναρξης των διαπραγματεύσεων. Ταυτόχρονα, η νέα «κυβέρνηση» στα κατεχόμενα φαίνεται διατεθειμένη να προχωρήσει σε κινήσεις (Αμμόχωστος) που «ητλώνουν» το πλαίσιο του ΟΗΕ και αποκλείουν την ομοσπονδική λύση. Τόσο στην Κύπρο όσο και στο διεθνές περιβάλλον -κυρίως- παγιώνεται η άποψη ότι η διαδικασία για τη λύση του Κυπριακού είναι «νεκρή». Αυτή είναι η άποψη των Αμερικανών (όπως την εξέφρασε η αρμόδια υφυπουργός **Γιούρι Κιμ** σε κλειστή συνάντηση), αλλά και η κυρίαρχη αντίληψη στην

ρω. Η Αγκυρα έχει επίγνωση των συσχετισμών ώστε να ξέρει πως η αναγνώριση των κατεχομένων δεν είναι της παρούσης, η διευθέτηση ωστόσο του τι θα γίνει με τους υδρογονάνθρακες αφορά όλους και επείγει. Αυτός είναι ο λόγος που το τουρκικό ΥΠΕΞ, μέσω του Μ. Τσαβούσογλου, επανέφερε το μοντέλο Ταϊβάν. Όπως είπε ο κ. Τσαβούσογλου, μια συμφωνία για το φυσικό αέριο δεν σημαίνει «αναγνώριση» και έφερε ως παράδειγμα την Ταϊβάν, την οποία, όπως είπε, «δεν την αναγνωρίζουν όλοι, αλλά όλοι κάνουν εμπόριο και συμφωνίες μαζί της». Μια λεπτομέρεια που έχει σημασία είναι ότι αυτοί που κάνουν εμπόριο με την Ταϊβάν χωρίς να την αναγνωρίζουν διατηρούν διπλωματικές σχέσεις με την Κίνα, που τη θεωρεί επαρχία της. Τίνος επαρχία θα είναι η... Ταϊβάν της Κύπρου;